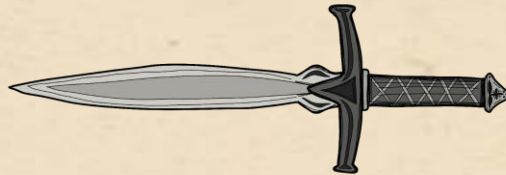

Les 1

Van ruzie naar rechtbank

Vrede bouwen in de 16de en 17de
eeuw in Frankrijk

Heb jij wel eens een ruzie?

Hoe los je dat op?

Burgeroorlogen en godsdienstoorlogen

- Burgeroorlogen zijn conflicten waarbij groepen binnen in één land tegenover elkaar staan en naar de wapens grijpen.
- Bij godsdienstoorlogen staan twee geloven tegenover elkaar. Dit kan binnen of tussen landen zijn.
- In Frankrijk was de godsdienstoorlog een burgeroorlog (en vice versa).

Onderzoek: Hoe kunnen vijanden vrede bereiken na een burgeroorlog?

Onderzoeksvraag:

- Hoe probeerden mensen in 17de-eeuws Frankrijk vrede te bereiken na de godsdienstoorlogen uit de 16de eeuw?

Deelvragen:

- Wat voor conflicten waren er in de 16de en 17de eeuw in Frankrijk?
- Hoe probeerde men de conflicten op te lossen?
- Hoe goed werkten de oplossingen voor de conflicten in Frankrijk in de 16de en 17de eeuw?

Introductie van de wetenschapper

Kijk de video en beantwoord de volgende vragen op werkblad 1:

1. Wat zit er in de proceszak die David gebruikt in zijn onderzoek?
2. Wat wil David met de proceszakken onderzoeken?
3. Wat was er aan de hand in Frankrijk in de zestiende eeuw?
4. Wat is het Edict van Nantes en wanneer werd het ingevoerd?
5. Waarom waren mensen na het Edict van Nantes nog steeds boos op elkaar?

Deelvraag 1: welke conflicten waren er in de 17de eeuw?

Aan de slag als onderzoeker: zet de feiten op een rij (1)

- Hoe lang: 10 minuten.

- Hoe: werk in groepjes van ongeveer vier leerlingen. Verdeel de documenten die in de zak zitten. Lees in stilte de documenten door.

- Hulp: gebruik een kladpapier om aantekeningen te maken of vragen op te schrijven.

- **Wat: onthoud zo veel mogelijk details van de casus.**

- Klaar? Geef de documenten door en lees elkaars documenten.

Aan de slag als onderzoeker: zet de feiten op een rij (2)

- Hoe lang: 10 minuten.
- Hoe: werk in groepjes van ongeveer vier leerlingen.
- Hulp: als je iets niet weet, dan laat je het leeg en schrijf je je vragen op een kladpapier.
- **Wat: vul samen de wie-wat-waar-wanneer-poster in.**
- Klaar? Laat zien aan je docent en ga verder met het werkblad 'kritische vragen'.

WERKBLAD 2 - Zet de feiten op een rij

WIE
Wie is de eiser?
In welke tijd leefde de eiser? (eeuw, jaartallen)
Noteer juiste rollen bij de onderstaande personen:

Jacques Pesdigeant
Pierre Anthoine Condourcet
Bernard Serir

Bernard en Francois Barzizer
Guillaume Coste
Jean Duzan
Pierre Lauzieres
Guillaume Seves
Francois Fau
Jean Francois Mazides

WAAR
Waar speelt de aanval zich af?
Omringel op de kaart.

WANNEER
Wanneer speelt de aanval zich af?

WAT
Wat de eiser betreft... Wat de eiser betreft...
Wat de eiser betreft... Wat de eiser betreft...
Wat de eiser betreft... Wat de eiser betreft...
Wat de eiser betreft... Wat de eiser betreft...

Kritische vragen

1. Hoe sterk vind jij het bewijs dat David is aangevallen?
2. Hoe sterk vind jij het bewijs dat ze de juiste verdachten hebben? Leg je antwoord uit.
3. Welke informatie mis je nog om een oordeel te kunnen vellen?
4. Wat zou het motief van de daders kunnen zijn geweest?

Lesafsluiting les 1

Onderzoeksvraag:

- *Hoe konden mensen in 17de-eeuws Frankrijk vrede bereiken na de godsdienstoorlogen uit de 16de eeuw?*

Deelvraag:

- *Wat voor conflicten waren er in de 16de en 17de eeuw in Frankrijk?*

Reflectievraag:

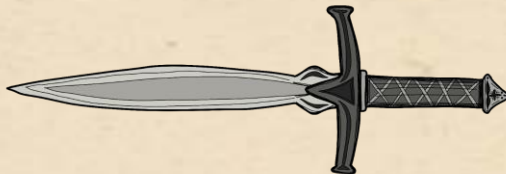
- *Lijken de conflicten van toen op de conflicten van nu?*

Les 2

Van ruzie naar rechtbank

Vrede bouwen in de 16de en 17de
eeuw in Frankrijk

Hulp van de wetenschapper

Kijk de video en beantwoord de volgende vragen op werkblad 3:

1. Wat doet David van der Linden als eerst als hij onderzoek doet naar de documenten in de proceszakken?
2. Waarom is het belangrijk om meerdere kanten van een verhaal te bekijken?
3. Wat doet David als de documenten onduidelijk zijn?
4. Waarom staat het verleden niet vast?
5. Waarom zouden wij kunnen leren van de geschiedenis?

De weg naar het vonnis

- Hoe lang: 10 minuten

- Hoe: werk in groepjes van ongeveer vier leerlingen. Verdeel de nieuw verkregen documenten van de rechtbank van het edict. Lees in stilte de documenten door.

- Hulp: gebruik een kladpapier om aantekeningen te maken of vragen op te schrijven.

- **Wat: onthoud zo veel mogelijk details.**

- Klaar? Geef de documenten door en lees elkaars documenten.

Extra uitleg

Hoe geloofwaardig zijn de
getuigenissen?

Katholieken zweren ergens op, bijvoorbeeld op de Evangelien, of zoals hier op de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Protestanten houden hun eed simpel, om rituele elementen beperkt te houden. Zij steken hun hand op als symbool voor waarheid. Zo roepen ze God op als getuige voor de waarheid. Je kan aan de formulering dus zien welk geloof de getuigen hebben.

De weg naar het vonnis

- Hoe lang: 10 minuten.

- Hoe: werk in groepjes van ongeveer vier leerlingen.

- Hulp: je groepsgenoten.

- Wat:

(1) Bekijk je antwoorden op de kritische vragen van de vorige les. Kun je de antwoorden al aanvullen? Vul je antwoorden aan of verander je antwoorden op werkblad 3.

(2) Bedenk samen welk vonnis de rechter zou geven. Vergeet niet om goede argumenten te geven. Vul in op werkblad 5.

Jullie vonnis

- Wat was jullie vonnis?
- Waarom?
- Zouden de mensen uit de casus daarna weer samen verder kunnen?

Het vonnis van de jury

Bron 3: Vonnis van de Kamer van het Edict

De Kamer van het Edict erkent dat de aanval een poging tot moord was, die 's nachts werd uitgevoerd met pistoolschoten. De heer Montez is ernstig gewond geraakt, vooral aan zijn rechterbeen, zoals de arts heeft verklaard. Er moeten nog twee zaken onderzocht worden:

- 1. Er moet vastgesteld worden dat de verweerders inderdaad schuldig zijn.*
- 2. De straf moet worden bepaald.*

Er bestaat nog steeds twijfel. De getuigen in het eerste onderzoek vermeldden niet of ze de verweerders kenden, in tegenstelling tot het tweede onderzoek door de Kamer. Er zijn ook maar twee van de drie getuigen van het eerste onderzoek nogmaals verhoord.

De Kamer van het Edict stelt dat er genoeg bewijs is om tot een veroordeling over te gaan bij afwezigheid van de verweerders. De verdachten hebben zich niet op tijd gemeld bij de rechtbank om zich te kunnen verweren. Omdat er sprake was van een gewapende aanval die 's nachts plaatsvond, kan de straf alleen de doodstraf zijn.

Op verzoek van David Montez concludeert de Kamer dat de verweerders schuldig zijn. De Kamer gelast verder dat de veroordeelden opgehangen moeten worden en dat hun eigendommen in beslag genomen zullen worden.

Terug naar de onderzoeksvraag

Deelvragen:

- Wat voor conflicten waren er in de 16de en 17de eeuw in Frankrijk?
- Hoe probeerde men de conflicten op te lossen?
- Hoe goed werkten de oplossingen voor de conflicten in Frankrijk in de 16de en 17de eeuw?

Onderzoeksvraag:

- Hoe probeerden mensen in 17de-eeuws Frankrijk vrede te bereiken na de godsdienstoorlogen uit de 16de eeuw?

Afsluiting van de les

Reflectie:

- Wat doet een historisch onderzoeker eigenlijk?
- Wat kun je nu nog leren van de oplossingen voor de conflicten in Frankrijk in de 16de en 17de eeuw?
- Hoe los jij het liefst een conflict op?

